



SZÉPIRODALMI s ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP.

**Zsedényi Ede. \*)**

Szül. 1805. márc. 18. † 1879. február 20.

Közéletünk oszlopai egymásután dőlnek ki közülünk.

A mult csütörtöki országos ülésen Zsedényi Ede halálát jelenté a ház elnöke, Ghyecz Kálmán.

S az egész ház mély megilletődéssel hallgatta meg a gyászjelentést, s Lónyay Menyhért indítványára a tanácskozás fel is függesztetett.

Az elhunyt nagy férfiú életrajzát a „P. N.” után közöljük:

Zsedényi Ede született 1805. március 18-án Lőcsén, evangélikus szüléktől. A Pfannschmied nevet viselte akkor, melyet csak később változtatott Zsedényire. Tanulmányait Lőcsén kezdte az evangélikus gymnasiumban, a syntaxist és rhetorikát a debreceni kollegiumban, a jogot a pozsonyi katholikus jogakadémián végezte. Tanulmányai befejezte után Detrich Miklós, biharmegyei főjegyzőhöz ment patvariára. Ekkor Tisza Lajos, a miniszterelnök atyja volt Biharmegye alispánja.

A hivatalnok pályára 1829-ben lépett. Szepességben tiszti ügyész lett, 1831-ben kiküldték a cholera rémülete által felizgatott határszéli nép lecsendesítésére.

Szepesmegye 1833-ban a kiváló tehetségű 28 éves fiatal embert megválasztotta követnek és ő Deák Ferenczel majdnem egyidejűleg jelent meg a politikai köztéren. A konzervatív pártban foglalt helyet; de míg többi pártfelei ritkán dicsékedhettek azzal, hogy lebilincseltek az ellenzéki többség és a hallgatóság figyelmét, Zsedényi, a maga ügyes szónoklataival mindjárt kezdetben kivívta magának a közbeesülést; a tárgyalásokban genialis felfogást, a közügyekben meglepő jártasságot, szép államférfiúi képzettséget tanusított, a vitában kitűnt talpraesett, éles, de nemes hangu polemiái által. És a társadalmi életben megkedvelték, lovagias jelleme és ügyes modora miatt. Tisztelték benne a jel-

\*) Az arckép maig sem készülhetvén el, azt jövő számaink egyikében pótlólag hozandjuk. Szerk.

met és viszont ő is teljes méltánylatot tanusított politikai ellenfelei iránt.

Ő a kormánypártiságot nem abban látta, hogy a haladás eszméitől esőkönnyösen el kell zárkozni, hanem abban, hogy mérsékelni kell a rohamos haladást és az erre célzó törekvésekkel szemben támogatni kell a természeténél fogva konzervatív kormányt.

Csak hogy igen kevesen voltak az akkori kormánypártban, kik a konzervatív párt feladatát úgy fogták volna fel, mint ő.

Az országgyűlés végeztével Zsedényi a magyar udvari kancelláriához, mely akkor a legfőbb magyar kormányhatóság volt, titkárrá neveztetett ki; az 1839—40 országgyűlésen ily minőségben vett részt, 1842-ben a budai helytartósághoz tanácsossá neveztetett ki; 1844-ben Szepesmegyét képviselte a követek tábláján. 1845-ben az udvari kancellaria referendáriusa lett és az 1847-ki országgyűlésen mint referens működött.

1848-ban Zsedényi mint udvari tanácsos Eszterházy Pál, ő Felsége személye körüli miniszter mellé neveztetett ki. És midőn Ferdinánd király az egész udvarral a bécsi zavarok elől Innsbruckba vonult vissza Zsedényi is követte az udvart, mint az ő Felsége személye körüli miniszterium tagja. Battyányi ekkor leginkább Zsedényit tisztelte meg bizalmával; a mit ez tiszta jellemével, hazafiasságával, fényes diplomai tehetségével igazolt is, nagy bizalmat helyezett Zsedényibe és ez időben mintegy 40—50 levelet intézett hozzá.

Midőn Eszterházy azon gyanus magatartás miatt, melyet az udvar Jellasics ügyében követett, lemondott állásáról, akkor Zsedényi is követte a példát és visszavonult.

Az 50-es évek alatt Zsedényi Lőcse melletti draveci birtokán tartózkodott és államgazdasági, pénzügyi tanulmányokkal foglalkozott.

Visszavonultságából az 1859-ik szeptemberi pátens hívta ki. A protestansok közt e pátens, mely a protestans autonómiát meg akarta semmisíteni, nagy izgatottságot keltett és Zsedényi, ki a tiszai egyházkerület ülésén, mint a szepességi egyházmegye követe vett részt, a mozgalom élére állt. A protestans autonómia ügye nemzeti ügy lett, az egész ország úgy fogta fel a pro-

testánsok küzdelmét, mint első csatározást az alkotmány visszavívására,

A késmárki kerületi ülésen Zsedényi ajkain hangzott fel az első ébresztő szózat az első tiltakozás az erőszak ellen. Merész, váratlan szó volt és a kormánykörök is cejtteni kezdték a veszélyt, mely őket fenyegeti.

Zsedényinél házmotózást tartottak, őt és az egyházkerületi ülés 116 tagját perbe fogták és a Landesgericht elé állították, Zsedényi vállalta el a védelmet összes társaiért és a négy napig tartó tárgyaláson fényes beszédekben védelmezte az ügyet. — Természetesen hasztalanul. A Landesgericht négy havi fogságra ítélte őt és társait.

Az Oberlandes gericht még súlyosbitotta az ítéletet nyolc havi fogságra, megfosztotta Zsedényeit a nemességtől, az udvari tanácsosi címtől és nyágdíjától.

Zsedényi meg is kezdte a fogság szenvedését a kassai börtönben, de a fejedelem hallgatott a jog szabárára, 1860. május 15-iki kéziratával visszavonta az 1859-iki pátenst és visszaadta Zsedényinek a szabadságot,

A tiszai egyházi kerület felügyelővé választotta, és ő a tiszai kerület ülésein mint elnök, a legnevezetesebb nyilatkozatokat tette, amellet folyvást tekintélyes összegeket áldozott egyházi célokra.

Az 1860. május 15-iki kézirat az alkotmányos era hajnalát jelezte. Az októberi diploma után Zsedényi udvari tanácsossá nevezetett ki b. Vay Miklós udvari kancellár mellé, de midőn Vay lemondott és gróf Forgách állítottatott a kancellária élére, Zsedényi is lemondott hivataláról.

Az 1861-iki országgyűlésen Zsedényi a szepesszombati kerületet képviselte, nem csatlakozott a szélsőjobbhoz, hanem teljes lélekkel, minden hátsógondolat nélkül Deák Ferenc zászlaja alá esküdött.

És hogy az alkotmányos korszak alatt mily kiváló szerepet játszott alkotmányos életünkben, hogy mily tekintélylyel birt pénzügyi kérdésekben, hogy ő a pénzügyi bizottság elnöke, mily sparmeister volt az országnak, az sokkal ismertebb, semhogy azt e biográfiai vázlatban részletesebben kellene ismertetnünk.

Az is élénk emlékezetben van még, hogy Zsedényi midőn 1875-ben a magyar evangélikus egyház-egyetem világi elnökének választatott, 20,000 frtos alapítványt tett egyházi és nevelési célokra. Király ő Felsege ekkor bokros érdemei elismerésül belső titkos tanácsosnak nevezte ki.

## A csalogány boszúja.

(Mese.)

Nyugot egyik pompás kertjében látott napvilágot a rózsza, illatos fájának eme disze. Mindenki szerette: a nap sugaraival özőnlé körül, a harmat gyöngyével diszíté, a szellő regéket beszélt neki, a madarak legszebb dalaikban zengték el szépségének dicséretét.

De ő senkit sem szeretett. Nem a napot, nem a harmatot, nem a szellőt, nem a madarakat. Közönyös maradt mindegyik iránt; élvezte a jelent és nem törődött a jövővel. Lelke mélyében aludt a szerelem, kelyhe mélyében az illat.

Eljött kelet felől, szingazdag tájakról egy vándor csalogány. Kíváncsiságból járta be a világot: titkos vágy ösztönzé arra, hogy a honi jaszmin berkeket otthagya. a dalos társaktól, a lány fészektől, az ismerős fáktól elválva, bekalandozza a világot.

Legtovább kísérte a viszhang, eme régi társa minden daltól ihlelett percének.

Együtt járták be a világot, sehol sem állva meg, semmihez sem csatlakozva. A csalogány elmondá minden örömet és tapasztalatait a visszhangnak — ez pedig vele örvendett és busult.

Soha sem látták egymást, csak nagy távrolról beszélgettek — és mégis olyanyira barátok valának, hogy a mint hajnalkor a csalogány rázendíté büvös bájos dalait, a viszhang már is készen volt a feleletadással. Midőn pedig este a fülemilet a virágok felkérték, hogy a napnak fejezze ki hálájukat, megint a viszhang volt az, ki a hallottakat a rózsaszínű felhőknek elmondta, kik pedig — és ez tudvalevő dolog — a postai összeköttetést képezik a föld és nap közt.

Egy szép nap estéjén elérkezett a csalogány azon kertbe, hol a rózsza lakott; el volt fáradva a hosszú utazástól és egy hársfa tetejére szállt pihenni. A lelkében lakó titkos vágy ma különösen zaklatta, nem hagyta nyugodni — a csalogány nagyon szomorú volt.

Amint ott ült a szeszélyes szellő, mely az egész kertet bejárta, hozzá is látogatott, hogy a vendéget üdvözölje. A szellő odasuhantában megérinté a rózsát és a szárnyaknak oly gyönyörkeltő lőn az illatja, hogy a csalogány szive megrészegült.

Dalra nyitotta csőrét és énekelt!

Panaszos hangok rezeitették a fák lombozatát; az elhervadt virágellek siralma beszélt a kis madárból. Csendes fájdalom hangjaival kezdé meg és viharos kétségbeesés hullámzása zajgott végszavaiban. Felszállt a dallamos érzélem a csillaghonig és lebukott a másik pérben a pokolig; zokogott és kacagott tombolt fájdalomában ugymint örömeiben.

A viszhang a felhőknek vivé a hangokat. És valaményi csillag, mig ama borzas vén üstökös is, megmegegyezett abban, hogy ily szépen még soha sem dalolt.

A csalogány szerette a rózsát.

A rózsza már aludt midőn a csalogány dalolni kezdett; a rózsza korán szokott lefeküdni, hogy el ne mulassza a hajnal ébredését; mert a hajnalpir jó barátja; tőle kölcsönzi csodálatos színeit. Azt hitte álmában, hogy engedett barátja rábeszélésének és elment vele világot nézni. Most a napsugártól csókolott tenger locsogását hallja, majd a felhőre féltékeny tenger ordítását — most a gyöngybe szerelmes kagylók ujongását, mely ugy suttag a tenger mélyében, mint a széltől mozgatótt nádas. Hallotta aztán a gerle bugását, amint párját csalogatja a liliom sóhaját, ha a hold felhők mögé buvik, a lotosvirág enyelgését a keblébe temetkező kolibrivel.

Pedig dehogy hallotta mindezeket! Nem hallott egyebet a csalogány énekénél: ebben volt meg mindaz, miről a rózsza álmodozott.

A közben eljött a hajnal, sorba csókolta a virágokat, mire mindanyian álmosan hunyorgattak feléje. A hajnal csintalan urfi: belemarkolt mindkét kezével azon nagy felhőbe, mely a harmatot őrzi és végig locsantotta vele az álmos virágokat.

Csak a rózsát nem bántotta. Az oly szép volt álomban hevülő kelyhével, átlátszó leveleivel, félig nyitott bimbói mezétől környezve, hogy a hajnal megállt és nem akarta felkelteni.

A hajnal is beleszeretett a rózsába.

És nagyon meg volt lepve, hogy a rózsza ma nem kacérkodik vele, nem kér enyelegve új színárnyalatot, nem tudakozódik azon őszhaju, hóba borult tűzokádó hogy után, kiről csak tegnap mesélt neki.

Azt természetesen nem tudhatta a hajnalpir, hogy a rózsza még ébrenlétében is tovább szövö álmait és keresi a hallott hangokat — de különösen a kolibri hangját, ki a lolosvirág keblébe temetkezik.

„Te zengtél oly szépen?” kérdé a hajnaltól.

„Hisz tudod, hogy nem értek a dalhoz,” viszonzá ez mosolygva.

Igazán furcsa kérdés! Mintha a hajnalnak nem volna egyéb dolga, mint a hangicsálás.

„Te zengtél oly szépen?” — kérdé a rózsza a

lebegő  
mióta

felelő  
szegfü

a pat  
csalód

ben a  
szökd

— só  
hatom

telve  
kebell

csók  
kielég

A róz  
hol m

a hár

neki a

lemér  
rágon

hogy

rózsa  
dalolt

rózsa  
sitotta

Soha

— m

hogy

testem

szeret

szeret

tőle, a

enyelg

nem b

nála a

csalog

tában,

daloln

is dal

csend

tündér

jajjal

csókja

égő n

det;

levele

tett m

hány

utását

és ily

lebegő szellőtől. Oda sem nézett már a hajnal felé, mióta meghallotta, hogy nem ért a dalhoz.

„Már én ennél okosabbat is tudnék mivelni!“ felelt ez hetykén, sokatmondó pillantást váltva a szegfűvel.

„Te zengtél oly szépen?“ kérdé szomoruan a rózsza a pataktól. Szomorú volt, mert fájt neki a kettős csalódás.

„A völgyben a malom azt kell hajtanom, a völgyben a gyár, rég hajjaimra vár“ felelt ez is odább szökdécselt.

„Oh! ki mondja meg nekem, ki volt a dalnok?“ — sóhajtott a rózsza — „oh, ki adja tudtomra, hol találhatom?“

E percben újra rákezdé a csalogány énekét! Megint telve volt az álom-képekkel: forró vágygyal, lihegő kebellet, égő tekintettel ölekezett benne hang hanggal; csók és csak csók volt minden dallam, lángoló csók, kielégithetlen — kielégithetlen, miként a sivatag szomja. A rózsza hevült, a rózsza pirult. Rezgő kelyhe kinyílt — hol marad a kolibri, hogy keblébe temesse magát?

És ekkor meglátta a csalogányt, a mint ez leszállt a hárs tetejéről és oda jött hozzá jutalmát kérni.

„Ki vagy te?“ kérdé megvetéssel, mert nem tetszett neki a csalogány egyszerű öltözéke.

„Bül-Bül vagyok, a dalnok — felelt ez — szerelemért esdek. Imádom a rózsát és ujong lelkem, ha rá gondolok. Láttam, hogy kinyílik kelyhed és idesiettem, hogy harmatjából égő szomjamnt csillapítsam.“

„Nem néked nyílt a kehely“ mondá durcásan a rózsza — hanem a bájos kolibrinek, ki imént oly szépen dalolt az ágak közt.“

„A ki ott dalolt, az én valék!“

„Lehetetlen! Hisz te csunya vagy!“

„De dalom szép, szeretsz tehát dalaimért!“

„Én téged szeresselek?“ — kiáltá megvetéssel a rózsza — „én, ki a hajnalt megvettem, a szellőt elutasítottam, a patakot kikoszaroztam, téged szeresselek? Soha!“

„Hát tehetek én róla, hogy nem szép a külsőm?“ — mondá panaszos hangon a csalogány „tehetek én róla, hogy míg ezer szín van lelkem minden lapjára festve, testem csak szomorú szürkébe burkolt? De szeretlek, szeretlek!“

„Hát szeress, ha néked úgy tetszik — én biz nem szeretlek.“

És azzal oda fordult a hajnalhoz; festéket kérve tőle, a hajnal szemeláttára kezdé magát kipirosítani, enyelgett a hízogó hajnallal — a kacér!

A csalogány elhallgatott, sokáig hallgatott. Várta, nem bánja-e meg kemény szavait a rózsza, nem győz-e nála a jó indulat a hiuság felett?

Nem történt semmi olyas. A rózsza kacérkodott, a csalogány szive pedig fájt a megvetett szerelem bánatában.

Visszaszállt a hárs lombzata közé és el kezdett dalolni, mert a csalogány ha örvend is dalol, ha könyez is dalol.

„Én vagyok Bül-Bül, az erdő szive, én vagyok a csendes éj zengő gyermeke! Te vagy a Gül, az erdő tündére, a csábító hajnal kacér kedvese! Az erdő szive jajjal telve! Mosolyogsz, mert édes néked a hajnal csókja; sirni fogsz, mert a hajnal méhében szülemlik az égő napsugár és csókja le fogja perzselni tündéri színedet; el fogsz hervadni, miként az idők fáján az évek levele!“

Sokáig énekelt még a madárka. Zokogott, reszkedett még a könnyelmű szellő is — ha akarta volna, akárhány szívet lelt volna azon egy helyett, mely őt visszatüsitotta.

De a csalogány az erdő szive, csak egyszer szeret és ilykor megcsalatva, soha-soha többé!

Elrepült. Soha soha sem látták többé a vidéken.

Vele ment kísézője a visszhang. Hiába kérte a hársfa, hogy maradjon nála, lakjék ágaiban. Hiába marasztalta a szellő, a bokor elrepült.

De vele ment a rózsza szive is. A mint a csalogány bucsú dalát zengé, lassankint lecsüggeszté fejét; nem kacérkodott többé a hajnallal, nem többé a patak-  
kal, a szellővel.

Várt sokáig nem jön-e vissza Bül-Bül, hogy azt mondhassa neki: „Gül, az erdő tündére, immár szereti Bül-Bült, az erdő szívet!“

De hiába várt! A sok várakozásban, epedésben halványabb és halványabb lőn. Mert a kolibri sem akart eljöni a ki keblére temesse magát.

Egy reggel, midőn a hajnal ismét bekandikált a kertbe, csak azt vette észre, hogy a rózsza levelei mind hófehérek.

Ez volt Bül Bül átka. Beteljesedett!!

JAUBER RÓBERT.

### Őszszel.



Hull már a virág a ligetben,  
Hull már a levél az avarra;  
Zörrenti az őszi hideg szél, —  
„Hervadj!“ susog ez fel a lombra.

Hervadva lehajlik a rózsza,  
Csörg a patak is szomorúbban:  
Búsul a virág, a patak s én?  
Osztozkodom én is e búban....

Felhős a magasban az ég is.  
Gyászolja talán a világot?  
— Fátyol lebeg a kalapomnál, —  
Fátyol, feketés borulás ott.

Elhagyj' a madár letarolt kis  
Kertem s repül arra keletre, —  
Zeng még csevegő csalogányom!  
Nem hagysz e el engem örökre?!

Jójj el ha kizöldül az ág, lomb,  
S zengd el dalodat, — el a hanton,  
Mely kedvesemet betakarja, —  
Tán bánatom enyhül e hangon!?

K. J.

### A hős leány.

Elbeszélés az orosz-török háboruból.

Irta:

Gáspár János.

(Folytatás.)

A tüzek már égtek égtek a vár udvarán s az átellenes szikla lángban állott.

— Hol a vezér? kérdezősködik a jövevény.

— Itt vagyok! Szólt Mirobszky belépve. Mi baj?

— Uram a szerbek beütöttek és Novinát pusztítják. Lohalálában jöttem ezt hírül adni.

— Helyes! kiáltá Mirobszky. — Ötvenem fegyverbe s aztán utánam!

A katonaság egy része lóra ült s követte vezérét, ki gyors vágatással sietett Novina e kisded falu felé.

Amint kiérték a hegyek közül alant látszott a kis falu, melynek török lakossága fegyvert ragadva védte birtokát. A felgyújtott házak lángja bevilágítá az éjt.

— Előre! Kiáltá Mirobszky sebes vágatással rohanna a falu felé. Lovasai mint a zugó szélvész mentek utána.

Kevés perc alatt elérték a falut. — Mint a fo-

lyam árja rohant a szerbeknek a csapat, kik a hirtelen támadástól megrémülve elhánták fegyvereiket s rohantak haza felé. Az égő házak tüze világítá meg utjokat. — A lovasok utánok.

— Vlazovics hol vagy? kiálta a vezér.  
— Itt vagyok kutya! felelé egy barna ifju ki fekete lovon vágtatott menekvő serege után.  
— Állj meg ne fuss! Kiálta Mirowszky.  
— Majd máskor másnak — de neked soha!

bevilágítá a vidéket. — A táj gyönyörű volt. — Mirowszky a diadal lelkes ülésével lépett a szikla mellé — s tőrével e két szót véste a stalactitba:

— Vivát libertas!

Ezzel a csapat a várba lovagolt. — Rövid estelés után Mirowszky szokása szerint felment a toronyba álmodozni. Az ég vörös volt a felgyújtott házak lángjától — s a távol havasok hótakart tetői biborszínben égtek.



A hűselés. (Szövege a 119. oldalon.)

— Vessz tehát! Mondja ingerülten Károly, utána lövén pisztolyából.

Vlazovics fájdalmas kiáltást hallatott.

— Majd számolunk!

Ezzel eltűnt az éj homályában. — A Mirowszky csapata győztesen haladt fel a várba hangoztatva a vig dalokat.

A csapat elért Bazil várához. Az égő szikla fénye

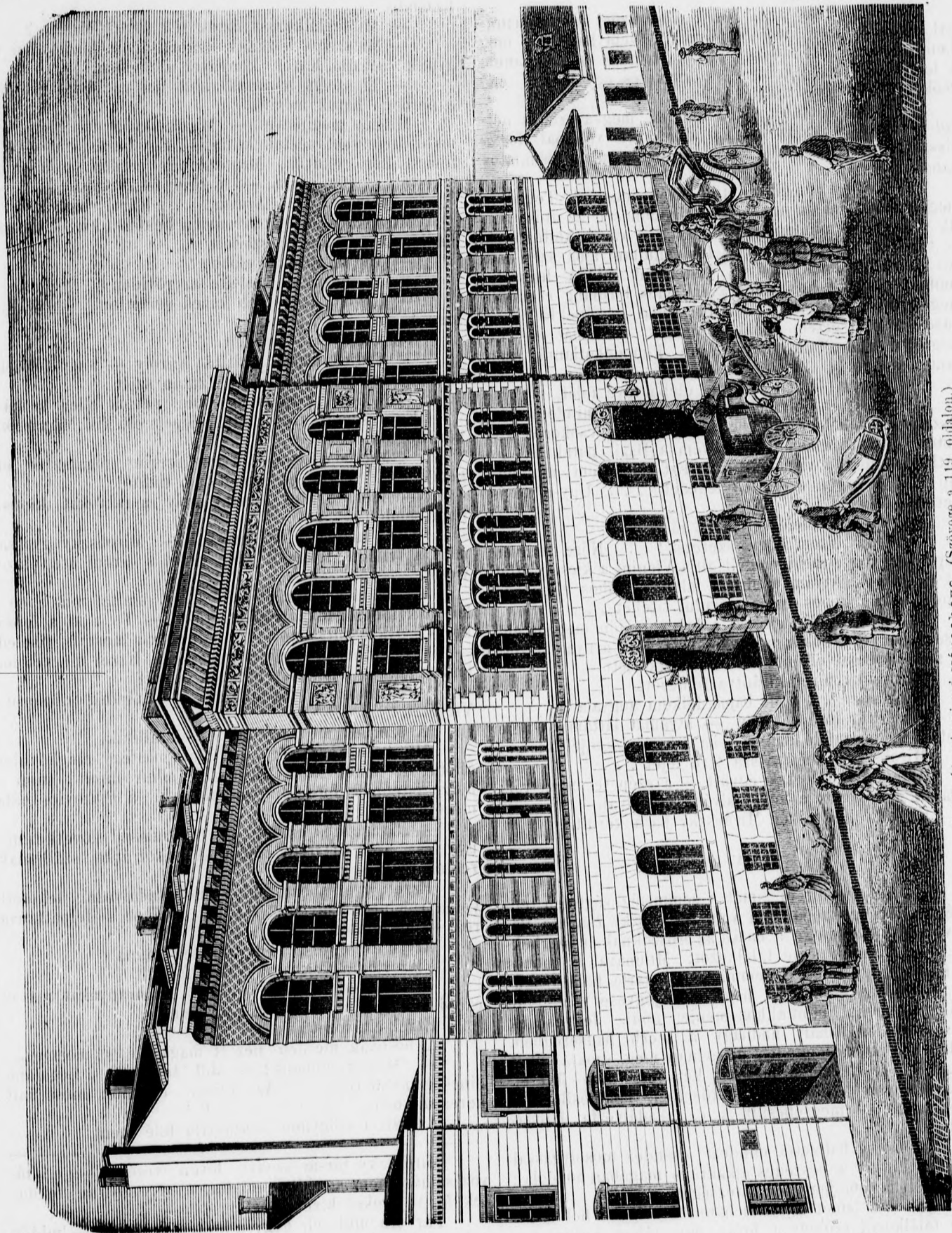
Mirowszky önkénytelen bámulattal néze szét.

Egyszerre meglepetve kapja vissza fejét? . . . Mi ez? . . . Lent a völgyben mint angyalok éneke hangzik fel egy dal, oly csodálatos édes bus hangon, hogy az ember szívét fájdalom járja át. — Valóságos syrén hang! . . . Az ember vágyik oda hozzá lecsókolni a port lábairól s mosolyától ittasodni meg a csodálatos tündérnek . . .

Mirowszky lement a toronyból és az őrt azólitá.

Nyisd fel a kaput! Monda neki.  
Az engedelmeskedett.  
Mirobszky gyors léptekkel ment arra honnan a

maga előtt, ki virágokat kötözött csokorba. — A hold  
sugárai mintegy nymbussal vevék körül a gyönyörű főt . . .  
s hófehér csillogó fogsorán -- mely bibor ajkai mögül



A lipót utcai új városnéző. (Szövege a 119. oldalon.)

hangok hallatsának. — Egyszerre meglepetve állt  
meg . . .  
A hold teljes pompájában egy női alakot látott

mósolygott elő — törték meg. Feje szabadon volt —  
fekete fürtei hanyagul omlottak keblére, mely csendesen  
pihegve emelkedett.

A lány semmit sem véve észre tovább dalolt.

Mirobszky állt és bámult.

Egyszer a lány ajkain egy dal zendül fel, melyre a vér úgy forrong a testben; a lélek kitörni vágyik a kebelből; az ember nem ura önmagának... Mindezt Mirobszky tanusítja.

Amint a lány azzal a gyönyörű ezüst csengő hanggal elkezdé azon mélabus árját: Nem halt még meg Lengyelország! Mirobszky nem tartóztatá magát, hanem a leányhoz rohan keblére szoritja és egy hosszú égő csókot nyom piros ajkaira.

A leány e merényletre minden megzavarodás nélkül bontakozék ki az ifju karjaiból sőt vállánál fogva visszatartva nézi hevülő arcát és szól azzal a csodálatos hanggal:

— Végre mégis eljöttél szép idegen! Téged is meghatottak dalaim ugy-e? . . . Különösen az utolsó . . . Itt voltam én minden este mióta ti a várba költöztetek és tégedet megláttalak . . . Itt tanultam ama szép dalt mit az előbb éneklék . . . Esténként midőn legszeli-debben süttött a hold sugára egy édes bushang csendült meg a torony tetején! . . . Te voltál az éneklő! . . . Lásd én nem értem annak a dalnak tartalmát — de mégis megtanultam mert olyan kimondhatlanul szép hangzása van! . . .

Mirobszky leült s a leány ölébe tevé fejét.

— Lásd — folytatá a leány — én minden este összeszedtem a legillatosabb virágokat és csokorba kötöttem s aztán másnap belevettem a Bazil patakába . . . Hátha az hozzád viszi el . . . Ezt ismétlem minden nap . . . Mert én szeretlek tégedet! . . . Ugy-e te is szereted Milénát? . . .

Az ifju egy öleléssel felelt rá.

— Igen látom hogy szeretsz! . . . Nézd milyen szépen ragyog a hold, megvilágítja Vjenint a kicsiny falut hol én lakom. Atyám a bíró a faluban, dühös ellensége a töröknek ő képes volna elárulni titeket . . .

E szavakat alig ejté ki a leány midőn megzörrent közelükben egy bokor s egy emberi alak árnya látszott — mely azonnal eltűnt! Milena felsikoltott.

Mirobszky törét kirántva felugrott.

— Mi az? . . . Mi bajod lelkem anygala?

— Csitt! inte a leány — atyámat láttam. Őt ne bántsd! Ő boszuálló ember — ha lehet őrizkedjél tőle . . .

Mirobszky ismét vissza tevé fejét . . .

Aztán elandalogtak együtt — a szép természetről; s rájuk mosolygott a hold halvány arcjával.

Elmult éjjel mikor Mirobszky haza került.

#### IV.

Két hét merült el ismét a semmiség végtelen tengerébe. Már egy hónap óta volt Mirobszky csapata Bazil várában osztogatva a halált az oroszoknak és szerbeknek. — Minden este találkozott Milenával a mohos sziklán a völgy felett és semmi sem zavarta boldogságukat. — Milena elbeszélte, hogy neki jegyese van — de ő inkább meghal, mint ahhoz menjen nőül. Jegyesenek neve Vlazovics Mihály hadnagy a szerb hadseregben. — Ezen Vlazovics minden másodnap meg szokta őket látogatni — de most mintegy két hete nem jött el. Atyja azt mondja, hogy egy ütközetben hol hősileg viselte magát — megsebesült s ez akadályozta látogatásában.

Mirobszky hallgatta mindezt csendes mosolygással csókokat hintve a beszédes ajkakra s magában gondolá: — Ismerem jegyessed vitézségét!

Egy este ismét lejött lóháton a völgybe hol Milénával találkozni szokott s lovát egy fához kötve beszélgetének.

Ném leszesz Miléna! Isten és emberek előtt! mondja az ifju mintegy folytatásul a megkezdett beszédnek — Elmegyünk együtt az én kedves hazámba

Lengyelországba, hol csinos kis házam van nekem; illatos nyárfák árnyában ottan élünk majd boldogan!

— Ah mily szép leszen az! Sójajtá Miléna.

— Itt hagyjuk e földet s elmegyünk oda, hol bár szolgál az ember de mégis — jobb szereti: kedves hazámba.

— Mi foglalkozást üztök ti? kérdé Miléna?

— Mi szolgál hazának szabadságért küzdő fiai vagyunk! sóhajtá Károly könnyel szemében.

— Ti szolgál hazának rabló fiai vagytok! Hangzék e percben hátuk mögött.

Miléna megijedve — Mirobszky a düh legirtozatosb kifejezésel néztek hátra. — Egy barna ifju — Vlazovics állott előttük. Mögötte egy zordon arcu ember tekintett az ifju párra. — A lány felsikoltott.

— Mihály! . . . Atyám! . . . Károly menekülj! . . .

Mirobszky kardját kivonva a bekötött kezü Vlazovics elé lépett és hidegen szóllott:

— Mit mondál az előbb?! . . .

— Az igazságot! felelte az röviden.

— Látom, hogy jobb kezéd sértetlen. — Védjed magad.

Vlazovics nem mozdult.

— Védjed magad! kiáltá Károly — vagy lelőlek!

Vlazovics füttyentett s azután szólt:

— Védem magam úgy mint rablók ellen szokás!

Egy csoport szerb katona lépett elő kik Mirabszkyt körülfogták.

— Micsoda jog és törvény szerint fogatsz el engem?! . . . kérdé ez sápadtan a dühtől.

— Azon törvény szerint mely a rablókat kipusztítani rendeli.

Alig mondá ki e szavakat — Mirobszky gyorsan mint a villám felemeli jobb kezét s arcul üté Vlazovicsot.

— Te nevezel rablónak?! . . . kiálta, miközben a katonák megragadva megkötözték. — Te a ki a lopás-kor — gyáva futásban — kapott sebed most is viseled. — Gyáva utánzója a cár véreibeinek! Ezzel megvetőleg fordult el. — Vlazovics hidegen mondá:

— Gonoszok rágalmazása — mindég dicséret! Vigyétek!

A szerbek megragadták és elszállították.

Miléna ezen egész dolog alatt mintegy megkövülve állott; de midőn látta Mirobszky elhurcolását: mint a boszu istennője fordult atyja felé; ki a Plazovics háta mögött állott.

— Gyalázatos ember! A te árulásod következménye lesz, azon ártatlan halála! A pokol átkai szálljanak reátok gyilkosok!! . . .

Ezzel gyorsabban mint megakadályozni lehetett volna rohant Károly ott hagyott lovához s felpattanva reá — elvágatott

Atyja és jegyese ijedve néztek utána.

Vlazovics a vén bosnyákhöz fordult:

— Leányod keze az enyém! Az aranyakat ma az ezredestől megkapod. — Isten veled!

Ezzel eltávozott.

A bosnyák merőn nézett maga elé s mormogá:

— Miléna elment! — Jól tevé! . . . Legalább nincs gondom reá. — Az ördögöt elfogtuk, most fiait keressük meg.

Azután a völgyben látszó falu felé ment.

Mirobszky társai szokva levén vezérük éjjeli távozásaihoz, nem aggódtak miatta. — Nyugodtan feküdtek le, az öröket kivéve.

Pár óra mult el, hogy a lovag eltávozott — midőn a kapu ör sebes vágatva hall jöni valakit a vár felé.

Miléna volt az ki a Mirobszky lován érkezett.

A várkapuja be volt zárva. Az ór a szokásos kérdéseket feltevé.

— Állj! ki vagy?

— Nő vagyok ! felelt a künnálló csaknem zokogva.  
Bocsássanak be.

— Mi a jelszó ?

— Nem tudom ! . . . Oh istenem bocsássanak be,  
nagy baj van.

Feriz, mert ő volt az ör felismerte a vezér lovát  
s el nem tudta gondolni, hogy mi történt.

(Vége köv.)

### Egy árva leány.

Tó partján ül az árva leány,  
Bútól arca borús halovány,  
S melynek a hajnali csillag is hódola :  
Szép szeme fénye kihalt.

Hallga ! . . . hervatag ajkairól  
Dal kél, . . . s ah ! szomorú dala szól :  
Sirban atyám, az egekbe anyám  
Minek is vagyok itt egyedül ? !

Meghallván eme dalt a közel  
Bérc : viszhanga zokogva felel :  
„Sirban atyám az egekben anyám  
Minek is vagyok itt egyedül ? !

Felrezen komor álmaiból  
A lány, azt hiszi anyja ki szól.  
Arca pirul, szeme ég, szive feldobog,  
Ajka mosolyra derül.

Tárt karral megy' a hangok után  
— Nem lát, hall, nem is érez a lány —  
S mig az imádott anyára borulna : a  
— Tó veszi karjaiba.

K. R.

### Egy éj története.

Párisnak X. utcájában lakott özvegy Mont Morti grófné kinek férje állítólagosan már házasságuk után 5 évvel hirtelen elhunyt. Mont Morti gróf halála után a vagyon örököse neje lőn. Az egész vidék ismerte azt a kastélyt, melyben az özvegy grófné lakott, mert Páris házai közt — mondhatni — a leggyönyörűbb volt. Elöl igen szép park volt, középen szökőkuttal s igen megvalogatott virágokkal, melyek művészileg, meglepő szépen voltak kiállítva. A kastély hátulsó felén a végtelenségig nyuló kert volt, melyben a világrészek legnevezetesebb s egyszersmind legdrágább virágai diszlettek.

Nagyszerűleg pazar királyi fényvel voltak a szobák berendezve, különös említést érdemel a parkra nyíló fogadó terem, melynek párját szem ritkán láthat ; mindenhol, a legkisebb tárgyon is a grófné kilenc koronás cimere csillogott. E mellett volt balról a tulajdonképeni salon, nők számára, s jobbról az urak pipa szobája, mely kisebb teke-szobába nyílt.

A kastély hátulsó szárnya, vagyis a melynek ablakai a kertre nyíltak, kiválólag csak vendégek beszállásolására volt berendezve.

Mont-Morty grófné, ki férje halála után még csak 26 éves volt, a kacérnök osztályába tartozván, szerette maga körül a vidék fiatalágát látni ; s e miatt a vendégeskedések s multságok egymást érték, el lehet gondolni tehát, hogy a háztartás, és berendezés, mily tömérdék pénzbe került.

Egy ilyen multságára volt hivatalos Verner egy bécsi bank igazgatója, ki a bank ügyei véggett Párisba utazott, s ott is merősei által mutattatott be a grófnénak.

Verner azon Bécsben létező bankok egyikének

volt igazgatója, mely legjobb hirben állt s a legvirágzóbb állapotban volt, különösen Verner Bécs mellett 4000 holdas birtoknak is ura volt. Megérthetjük tehát, hogy midőn Verner bankja ügyeinek elintézése végett Párisba utazott, egyik másik vendéglőben étkezés közben néhány ismerőst szerzett. Megjelenvén azon nap a grófné estején, az ajtónál egy bérruhás inas felkérése folytán a meghívó jegyet előmutatván, azon szobák egyikébe lépett, hol a társaság egybe volt gyűlve. A Franciaországban szokásos : jai Phonneur-t (van szerencsém) elmondván, a grófné által mindenkinek bemutatott. A társalgás egyről másról folyt, midőn már minden meghívott megjelent, egy szintén bérruhás szolga jelenté, hogy az estebéd fel van tálalva, a vendégek az ebédlőbe vonultak, a nők férfiak karjain, s a grófné is ki különös előzékenységet tanusított Verner iránt, ennek karján. Az asztalon legdrágább gyümölcssei a déli országoknak voltak felrakva ugy szintén sütemények az udvari cukrásztól. Az asztalnál pedig következőleg foglaltak helyet : az asztalfőnél, mint házi asszony özv. Mont-Morty grófné mellette jobbról Verner, balról bizonyos Hohenkopf a grófné távoli rokona, e mellett Lady Biscuit, továbbá lord Beacons stb. Verner mellett ült Hohenkopf neje s lady Biscuit férje, s lord Beacons neje stb.

Az estebéd a szokásos toasztok után melyek többnyire a grófnéra, s egyes szépségekre voltak mondva, véget ért, s a társaság azon rendben, melyben jött, a pipa szobába vonult s itt a grófné kérésére a kik dohányos emberek voltak, szivarra gyújtottak, s a játékasztal mellett foglaltak helyet, s névleg „roulette“-et játszottak. Verner folytonosan nyert és nyert, és már az óra éjfélt után 1—2 felé járt mégsem mert addig eltávozni — gondolta — mig nyert pénzt, ha nem is egészen, de részben ismét elveszti.

(Vége következik.)

### A hüselés.

(Képpel a 116. oldalon.)

A rengeteg hőség a sik rónán elbágyasztotta a pásztor-legényeket, a Pistát is, meg a Gyurit is, s aztán mit tehettek egyebet, a sik pusztán ameddig a szem csak láthat, fa-árny nem levén, megvonulnak a a kunyhó mögé, hol aztán kedélyes pipázgatás közt beszélgetik el viselt dolgaikat egymásnak, a katonaelétekből.

### A lipót utcai uj városháza.

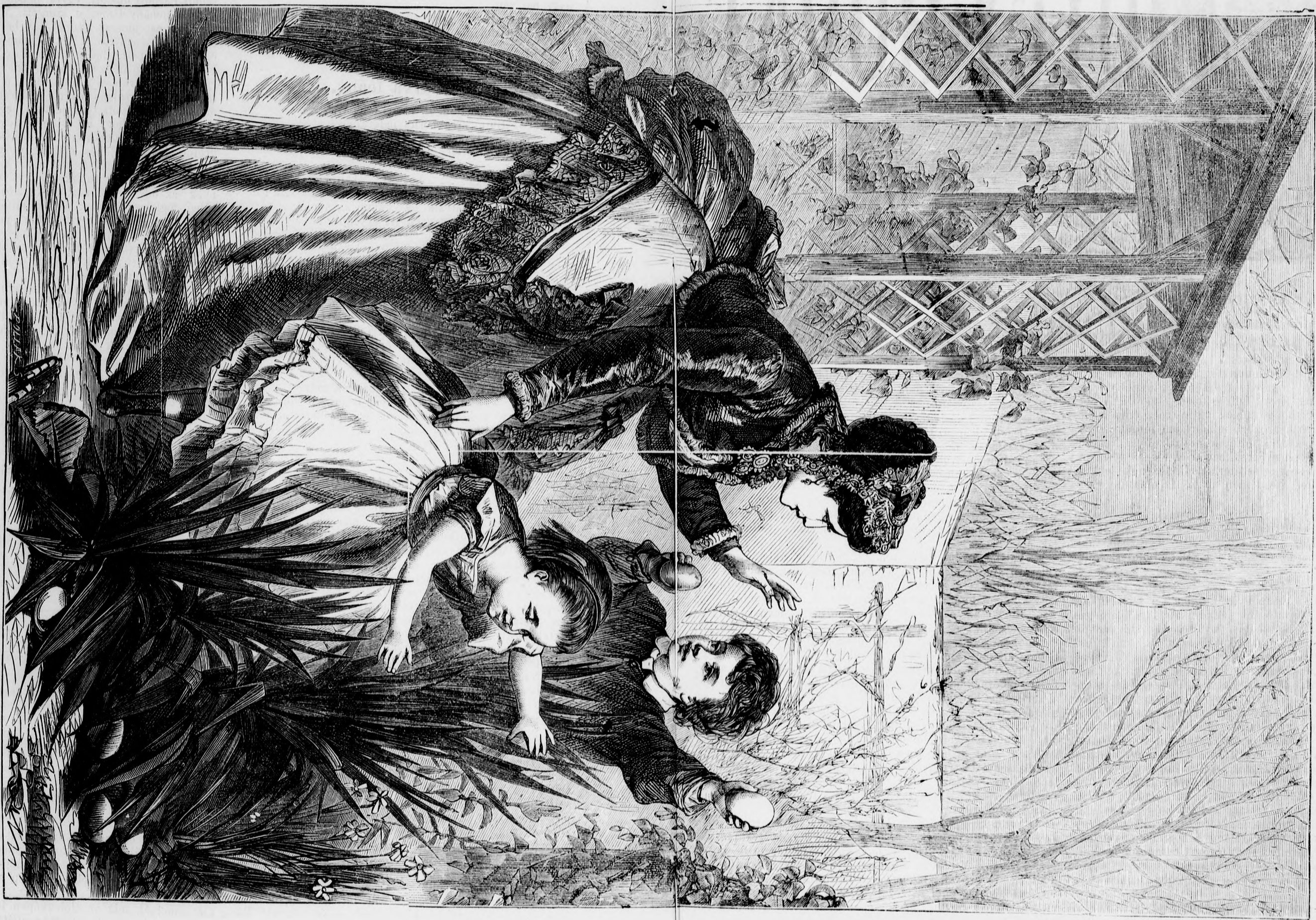
(Képpel a 117. oldalon.)

Nem kevéssé diszitené ez az épület is a Lipót utcát, ha az nem volna annyira keskeny, hogy az épület minden művészi aránya elvész a szemlélő előtt. Egyébiránt bármily nagy terjedelmű is az uj városháza, még sem elégséges az a városi központi hivatalok elhelyezésére, pedig a régi városháznak is el van foglalva minden zuga erre a célra.

### A husvéti tojás.

(Képpel a 120. és 121. oldalon.)

Még messze van ugyan husvét, de a tavaszi nap már kikandikál olykor-olykor, sőt melegebb sugárt is áraszt a dermedt földre, s a ház apró népsége már is örvendezik a husvétünnepnek, de főképp a husvétü piros tojásnak, s Irénke meg a Gyulácska addig rimánkodnak a kis mamánál, mig az előlegképen főzet számukra piros tojást, melylyel aztán vidáman eljátszanak az apróságok a barátságos fűtött szobában.



A hűvös tojás. (Szöveg a 119. oldalon)



# ALVÁSI ROVAT

E rovatunkat minél változatosabbá óhajtván tenni, felkérjük t. olvasónőinket, hogy a háztartás, valamint a nők munkakörébe vágó utasításaikkal, közleményeikkel lapunk e részét gazdagítani sziveskedjenek!

Mindennemű megbízásokat szívesen elfogadunk s pontosan s díjtalanul teljesíti e rovat vezetője, szellemes divattudósítónk, Arabella k. a. — A megbízásokat kérjük ARABELLA név alatt a szerkesztőséghez címezni.

## Az álomról.

*Cseh Károly orvostudor könyvéből*

Asszonyom! az élet fennállhatásának egyik elkerülhetetlen, lényeges alkatrészét képezi az álom, amely Shakespeare szerint homlokunkról elűzi a komor gondolatokat, s az élet vendégeskedésénél a legjobb enyhülést, a természet jótevő fölfriességét eszközli. A bölcsészek és költők többet tudnak ugyan róla, mint a természettudósok, abban azonban mindnyájan megegyeznek, hogy az élet lényeges föltétele, szabályozója. Nélküle az agy munkaképességét csakhamar el fogná veszteni, nemcsak, sőt az erők visszatermelődhetésének lehetősége is hiányozván, rövid időn maga az élet is megszűnnék.

Köznap nyelven egyébiránt álomnak azon rendes és időszakonként visszatérő életműködési folyamatot nevezzük, amelynél az agy működése vagy egészben, vagy csak részben (mint az az álomlátásnál történni szokott) beszünttetetik.

Az alvást megelőzi az elalvás, ezt pedig rendszeren az álomosság, amely abban nyilvánul, hogy a szellemi és izomtevékenység hovatovább mindinkább csökken, bágyadtság érzete áll be, ásítás, nyujtozódás, stb. lépnek föl. Az elalvás lassan történik. Először az izmok ernyednek el, a végtagok nehezek lesznek, azoknak önkényes mozgathatósága megszűnik, a fő előre csügg, az arcizmok elernyednek. A környezet iránti érdeklődés megszűnik: érzékeink előtt a tárgyak mintegy testetlen köddé alakulnak át. Az érzéki szervek azonban nem egyszerre, hanem egymásután válnak öntudatlanokká: az iz-, szaglási- és látási érzékek elébb lesznek öntudatlanok, mint a hallási érzék; a hát izmai később min a végtagoké. Az önkényes mozgások végképi megszűnés után a szemek becsukódnak, a test összeesik, s az összes érzékek fogékonyságukat elvesztve, az öntudat teljesen megszűnik; de nem a másnemű életműködés: az élet fentartására szükséges anyagcsere zavartalanul megy ezután is véghez, csak hogy valamivel lassabban és egyenletesebben, mint ébrenlét alatt; a szív csöndesebben ver, a légvételek ritkábbak, de mélyebbek; a belek működése — vagyis az emésztés — egyenletesebben történik.

Amenyire kérlelhetetlen a természet arra nézve, hogy az embernél az ébrenlétet időnkint álom váltsa föl, anyira engedékeny ezen álomnak idejére vonatkozólag. A szokás szokott itt főtényező gyanánt szerepelni. Az azonban nagyon természetes, és könnyen meg-

fogható, hogy ennek dacára is az éjjeli álom, mint a melyre maga a nagy természet utal, midőn csaknem az összes növény- és állatvilág — kisebb-nagyobb mértékben — nyugalomra hajtják fejüket; ezen általános nyugalom a csere következtében nemcsak hamarabb és könnyebben áll be, de jótékonyabb is, mint a nappali álom, s az éjjeli virrasztás, mely utóbbi nemcsak hogy az emberi hivatással nem egyezik meg, (ha, hogy ő teljesen a fosztogató, ragadozó állatok közé nem akarjuk számítani) de egészségi tekintetben is hátrányos.

Éjjeli alvás alatt az érverés és légzési mozgások, és egyáltalában az egész anyagcsere kisebb, tehát maga az álom mélyebb és a helyreépítés tökéletesebb, mint a nappali alvásnál. A legjótékonyabban ható pedig az éjfélelőtti álom, miért is sokkal inkább erősíti az, ha korán megyünk aludni, mintha a reggelt fordítjuk alvásra. Az egyes ellenkező példák csak mint kivételek jöhetnek tekintetbe; tehát a szabályt nem változtatják meg.

Valamint rég tudva volt az is, hogy akkor sem célszerű aludni menni, ha a gyomor tele van, miután a tele gyomornál a gyomor működésének épen fokozódnia kell és nem mint az alvás alatt történik, csökkennie.

Hogy az egészséges, üdítő alvásra mennyi idő szükséges? ez a viszonyoktól függ, sőt a különböző egyének nézete szerint is különböző. Midőn a tanuló Seume ajtajára jónak látta a rektor ezt írni: „Sex septemve horas dormisse sat est juveni enisique“ — a fiatal embernek és az öregnek elég hat vagy hét órai álom, maga Seume — egyáltalán nem lévén enyivel megelégedve — a „ve“ — vagy — helyett a „que“-t — ést — tette, hogy 13 óra alvási időt kapjon ki.

Minél tevékenyebb az agy — habár ezen tevékenység, mint pl. a gyermekeknél, ugyszólva, mintegy észrevétlenül történik is — s nyilvánuljon az akár szellemi munkásságban, akár kedély-izgatottságban vagy bánatban — annál hosszasan tartó, nyugodt és mély álomra van szüksége.

Vannak egyes esetek, melyekben az illetők nagyon kevés álommal beérték; így pl. Eugen herceg gyakran csak 3 órát, Nagy Frigyes, ugyszintén Hunter is 5—6 órát aludtak; Mirabeau többnyire éjjelután 1 órakerékült le, s 2 vagy 3 órakerékült már felkültette magát, Schiller legtöbbnyire éjjel dolgozott, ezáltal életét tetemesen megrövidítve: Southy pedig épen anak követségében halt el, hogy nem aludt. Napoleon ellenben az asperu-i ütközet elvesztése után, amelyet 17 győzelme előzött meg, 36 óráig — mintegy félholt állapotban — aludt.

De mindezek dacára is egy felnőtt ember rendes

körülmények között 7—8 órai álommal beéri (maga Széchenyi is 8 órát kivánt); míg ellenben a gyerekek, akiknél — mint már jeleztem is — az agy a folytonos egészen új meg új benyomások következtében — bár ugyszólva észrevétlenül — oly roppant munkát végez el, naponkint 10—16 órai álmat, sőt az újszülött s még a csecsemő is sokkal többet igényelnek; ugyszintén aránylag a nőknek is több álomra van szükségük, mint a férfiaknak, a gyöngék, betegesek, vérszegényeknek többre, mint az erőteljes, egészséges, vérdusoknak; a melancholikusok és cholericusoknak többre, mint a vérmesek és phlegmatikusoknak. A kifáradt izmoknak kevesebb nyugalomra van szükségük, hogy újból munkaképesek legyenek, mint a kifáradt idegeknek, ami az 53-ik levelemben elmondottak alapján nagyon természetes is: az izomzatban már tömegénél fogva is ugyanazon idő alatt aránylag sokkal nagyobb mennyiségű éleny halmozódik föl, mint az aránylag vérszegény idegekben, amelyekből ennél fogva már maguk a kifáradási anyagok is lassabban mosathatnak ki, s így az élenyföhalmozódás is lassabban történhetik; s erre valószínűleg még az is befoly, hogy izommunka után a vízvesztés — még alvás közben is — tetemesen fokozódott (mint láttuk férfinál 947.3 gramm, míg ez nyugalom után csak 483.6 grammot teszen). Ezeknek itteni ismétlését azért tartottam szükségesnek, mert én a némely oldalról megtámadott jénai tanár Preyer nézeteit, amelyeket 1876-ban a német természettudósok és orvosok hamburgi gyűlésén — „Ueber die Ursachen des Schlafes“ — című értekezésében előadott, helyesnek tartva, a magam részéről is elfogadtam.) Az elmondottakból következik, hogy a testi munkával foglalkozóknak kevesebb álomra van szükségük, mint a szellemi munkásoknak. A fiatalokra nézve mi sem ártalmasabb, mintha a szükséges mennyiségű álomtól megfosztatnak; s semmi sem tör egy hadsereget annyira össze, mint az éjjeli menetek és a tartós álmatlanság. A tudós könyvmolynak Fonssagrives azon barátságos tanácsot adja, hogy idején feküdjék le; hisz úgy sem lesz oly hirneves, hogy érdemes volna azért magát tönkre tenni. S méltán kiált az orvos is a német költővel (Lenau, Savonarola) föl:

„Was sie dem Schlaf an Stunden stahlen  
Das treibt für ihn sein Bruder ein,  
Das müssen sie dem Tod bezahlen,  
So bleibt es bei der Sippschaft fein.“

Mindezekből világos, hogy a tartós álmatlanság a legveszélyesebb lehet. Ahol ez akár egymagára, akár más bajokkal társulva fellép, nagy gyöngeséget és összeesést hoz létre, amelyek nem ritkán örültségnek és mély idegbántalmaknak képezik a kezdetét. Ennél fogva tehát az oly nőknél, vagy anyáknál, akik betegek, vagy gyermekeik gondos, aggodalmas ápolása következtében álmukat hosszabb időre elvesztették, az orvos és hozzátartozóik legsürgősebb teendője odahatni, hogy náluk ezen elvesztett álom újból bekövetkezzék.

Figyelmet érdemel itt az, hogy a kifáradt izom sokkal kevésbé serkenthető tevékenységre, mint a kifáradt ideg. Az izomrost, ha tőle sok követeltetik, hamar fölmondja a szolgálatot, nem így az ideg, amely — miként a híres francia gárda — „meghal, de nem adja meg magát,“ — azaz: az ideg mindaddig, amíg teljesen hűdött nem lesz, el nem hal, a vett ideg-ingerre érzéketlen nem marad. Innen van, hogy a bánat, öröm és másnemű izgatottságok oly hosszasan képesek az ideget ébren, munkásságban tartani; ennek pedig szükségképeni következménye, hogy tulajdonképen az ideg kifáradása sokkal nagyobb lehet, s rendszeren valósággal nagyobb is, mint az izomé. Ezen oknál fogva is tehát annak helyreállítására, nyugalomra, több idő — hosszabb álom — kivántatik meg, mint az izom kifáradásánál. Néha az is megtörténik, hogy az álmatlanság a gyöngeség következtében lép föl; ily esetekben annak

előidőzésére táplálék, napfény és nyugalom szükségesnek.

De nemcsak a kevés, hanem a nagyon sok álom is ártalmasan hat, épen úgy, mint a túlságos munka, vagy túlságos mennyiségű étel. Az alvás alatti vérkeringés lassabb levén, az izomrostok nem mosathatnak a váladék terményektől ki; ezáltal lassan-lassan elzsírosodnak, s összehúzó képességüket elvesztik. Ugyanaz történik a henyelő ideggel és aggyal is; ezek is tunyák, érzéketlenek lesznek s végül elzsírosodnak. Mint Ideler kimutatta („Handbuch der Diätetik,“ p. 84) a nagyon sok és nagyon hosszú álom szükségképen rossz hangulatba hoz, szellemi tunyává s végül butává tesz.

Az álom élettani hatását illetőleg a következők kellő felvilágosítást nyújtanak. Bárminő szellemi folyamatnál is szükséges, hogy a vér az agyhoz élenyt vigyen. Be lett bizonyítva, hogy ha a vérben az éleny hiányzik, az öntudat elvész, a figyelem, a gondolkozási képesség megszűnnek, épen úgy, mint az alvás alatt, s hogy az alvás alatt a hiányzó éleny visszapótolatik. „Valóban — mond Preyer — azon vizsgálatokból, melyek vegy-mütermemben végrehajtottak, kitűnt, hogy a szervezet összes szövetei közül — talán az egyetlen májat kivéve — a vér vértékcsenyéinek élenyét egy sem vonta el gyorsan el, mint az agy szövete“ (Wiener mediz. Presse“ 1876. p. 1279).

Valamenyi életfolyamat forrásának ugyanis az élenyt lehet tekinteni, amely bizonyos mértékben azon gőzerőt képezi, mely a mi életgépünket mozgásban tartja. A legkisebb életfolyamathoz, minden mozgáshoz, minden érzékeléshez, minden gondolathoz bizonyos mennyiségű éleny kivántatik meg. Ezen folyamatnál nagy mennyiségű szénsav képződik, a melynek mennyiségéből kiderül, hogy — még csekély munka mellett is — nap folytán aránylag sokkal több szénsavat választunk ki, mint a menyő az azon idő alatt belélegzett élenynek megfelel; úgy hogy az éleny egy részét magának a szervezetnek kell nyújtani. Ez pedig csak általa lehetséges, ha az alvás ideje alatt szervezetünkben éleny halmozódik föl, s napfolytán ezen föhalmozódott mennyiségből fogyasztjuk a fölösleget.

(Folyt. köv.)

## A gügyü.

(Rajz a népeletről.)

Vége.

Milyen ügyes! A magamosta ruhája olyan fehér mint a hó; olyan kenyeret süt, mint a csöppentett rózsza, a dolog meg csak úgy ég a keze alatt!

Megered ám az ellenpletyka is, miként a börzei contreminek ágálnak, „ácsánkonnak“ úgy a legény, — mint a leány ellen, de már hiába, a gügyü szava szent, tudja ő, amit tud, aztán megvan!

Meg is van! Sáriné másnap elviszi a kendőket a Barnáékhoz a „gügyü“ is megkapja a szép piros csiku selyemkendőt s harmadnap a legény és a leány a gügyüvel elmennek a paphoz „szömre“ a hol gyűrűt cserélnek, s a jövő vasárnap ki is hirdetik őket; ahhoz egy hétre fölpántlikázott, virágos, rozmaringos vőfények cifra rigmusokban hívogatnak a hétfőhöz kéthétre terminált lakodalomra.

A gügyü mindenütt ott van, a leány anyjával együtt vásárol kacabájt, pántlikákat, virágokat, tulipános ládát, (most ugyan már a „floderos“ láda meg a négy fiókos cifra almárium a divat) a legénytől ő viszi el a jegypénzt (nehány ezüst forint), melynek társai otthon penészednek az öreg almárium fenekén; levén Barnáné asszonyomnak egész strimfliszárral a „piniszlős“ Mária terézia huszasokból;

Az idő nem áll, a harmadszori hirdetés is meg

volt, most már aztán — „Kis angyalom, mikó tartunk menyegzőt?”

Hát bizott akár holnap, válaszolt rá a gügyü, a minthogy hétfő is volt kitűzve a várva várt menyegző napjául. A vőlegény, násznép és a vőfény a gügyü vezetése alatt elmennek vasárnap este a lányos házhoz aztán szépen kocsira rakják a „fészket” a tulipántosládával egyetemben, s ha valami gazkópé a kocsikerék szögét ki nem vette, pisztolylövések, kurjongatások és a falu kíváncsi népének bámészkodása közben elszállítják a legényes házhoz. Itt aztán felrakják a tornyos nyoszolyát, elhelyezik a tulipántost sütik a fontos, „fonyott” kalácsot, öldösik a szárnyasállatokat, egyszóval — készülnek a holnapi lakodalomra, a melyre már hivatalos az egész retyerutya.

Másnap van esküvő (hogy az miként történik, tudjuk! a ki nem tudná, kísértse meg!) mely után még mindig más uton, mintha nem is egymáséi volnának, tér haza a vőlegény és menyasszony.

Délután „szödelőszködnek” aztán össze az asszonyok s most már a vőfény vezetése, de még mindig a gügyü főhatósága alatt mennek el a „lányért”

A vőfény bucsuztató rigmusára megindul a sirás-rivás; de a gügyü csakhamar megvigasztalja a siró gyöngyvirágot, hogy isten rőndölése, ne sirjon, hiszen nem örökre hagyja el az apai hajlékot. Vágre megvigasztalódik az Annuska, s a menet — ijjuju, vizzik a menyasszonyt! — sikoltozás, — rikoltozás között megindul Barnáék felé, a hol már ugyancsak járják a táncot s várják a menyasszonyt

A gyerekhad sikoltozása már behallik a táncdobajba; a primás hátranéz s a zavar között megindul a banda a menyasszony elé. A kapufélfánál rázendítik s bekisérik a menyasszonyt a násznagy elé, hol a szót már a vőfény veszi át, s az eddig oly nagy szerepet játszott gügyü szava ezután már csak anyit ér itt, mint a régi kétgarasos.

K - cs. J - s.



**A londoni kód** világszerte híres, de Viktória királynő legutóbbi születés napján, akkora mérveket vön, hogy már délig alig lehetett az embernek pár lépésre látni; az est még homályosabb volt, dacára a nagyszerű kivilágításnak. — Egy csapat utcai gyerkőc kezükben égő szurok fáklyákkal nagy zajjal lármával futkosák be a city utcáit. — „Mit kerestek itt ily lármával?” — riad rájuk a rendőr — „Ó! uram, csak az illuminációt” — kiáltának a tova iramodók.

**Szomoru megnyugtató.** A lefolyt orosz-török háboru alkalmával, egy tábori kozházban mely telve volt orosz és török nehéz sebesültekkel, épen egy török s egy orosz nehéz sebet kapott harcos jutott egymás mellé. Az orosz irtóztatón jajgatott, (fájának természetesen lévén, bármi bajnál is mi őt éri, jajveszékölni) a szegény török némán szenvedett, de nem türeltén tovább szomszédja lármáját, összeszedé minden erejét feléje fordult: — „Hogy a rossz szellem ülne a szájad fogd be már!” nem látod hogy nem csak magad de többen is agyon vagyunk löve!” — szolt s holtan hányatlott vissza fekhelyére.

**A rászédett csaló.** Az orleánsi herceg utazás alkalmával egy fogadóba szállt, hol tőle a fogadás az elfogyasztott adag levesért nem kevesebb, mint 500 frankot számíta: A herceg magához hivatá a városbíráját, s annak 100 frankot adott át a szegények közti kiosztás végett, azzal a kéréssel, hogy abból az adag levest is fizesse ki. A bíró kifizeté az adag levest, 5 frankkal a 995 frankkal pedig kiosztá a szegények közt.

**Az elfoglalt tartományból néhány bosnyák közmondás.**

Szivacsasal nem versz szeget a falba.

A nyelvnek nincsen csontja, de csontokat törhet össze,

Szerződj az ördöggel míg a hidon átmégyesz.

Hol akarsz igazságot találni, midőn a bíró ellen-séged.

A szegény érdeme, s a görbe tü, nehezen hatolhat át.

A gazdag a vétkes, s a szegény esd irgalomért.

Kölcsönzött ruha nem tart meleget.

Gyurni kell a földet, hogy a fazekas használhassa.

Mi macskától ered, az egeret fog.

A telt gyomru nem hiszi, hogy más éhezik,

Az irigy hasonlít a medvéhez, mely ha mást szét nem téphet, saját talpába harap.

**Végzetes számok** XVI. Lajos francia király életében különösen végzetszerű volt a 21. szám. 1770 april 21. jegyezte el nőül Mária-Antoinettet, (Mária Terézia legifjabb leányát) jun. 21-én ünnepeltetett a fényes menyegző, mely alkalommal mint tudva van, több emberélet esett álozatul a tüzijátéknak. 1791. junius 21-én menekült Párisból, Varennesbe de ott a forradalmátoktól letaróztatott; 21 tagból álló bíróság elé állítottatott és 1793. tjanuár 21-én lefejeztetett.

**Hosszu és rövid napok.** Londonban és Berlinben a leghosszabb nap 16 és fél óráig tart. Stokholmban 18 és fél óráig; Hamburgban a leghosszabb nap 17 óráig a legrövidebb 7 óra hosszáig tart; Szt.-Pétervárott a leghosszabb nap 19 s a legrövidebb 5 óra hosszú; Torneuban (Finland) a leghosszabb nap 21 és fél, a legrövidebb 2 és fél óráig; Vandeschusban (Norvégia) május 21-től julius 22-dikig éjfélnélküli nappal van; mint szintén Spitzbergenben három és fél hónapig tart a nappal. — Bizonyára némelyik kedves olvasónk közül, ha halmaz teendőire gondol önkénytelenül röpit egy vágyó sóhajt ezen hosszú napok után, melyről az amerikai utazó Taylor Bayard néhány napi ott léte után így ír: „Szívemből kezdem unni ezen végződni nem akaró nappalt, örömmel cserélném fel hazám csillagfénytől derengő homályát az itteni fényben ragyogó éjfélért. Az éj hiányzása megzavarja időszámításom: Az ember soha nem álmos s a nyolc órai alvás után kimerültebb a test, lehangoltabb, a kedély, mint volt alvás előtt. Később az álom elveszti tartósságát, és rendetlen lesz rövid szakaszokba osztódik be a 24 órai időközbe. Végre általános nyughatatlanság és kellemetlen érzés vesz rajtunk erőt. Kezdetben csodálatraméltó kényelmesnek tünik fel ezen világos éj, melyben a tájék semmit nem veszti körvonalai s árnyalatai tisztaságából a szemlélő előtt, irni olvasni épen ugy lehet, mint a nap bármelyik órájában, sietni valamivel nem szükség, miután elég idő jut mindenre. De csakhamar szeretne az ember felhagyni a gondolkozással, vizsgálódással a szemlélődéssel. Nem leljük fel azt a kellemes nyugalmat, mit a homály erőszakol reánk, amaz éjbeburkolt kedves magányt, mely az alvás legjobb üditője.





**Andris gazda töprengései a nagy politikáról.**



A mult héten az országgyűlésen a költségvetés volt napirenden és lesz még jó darabig, mert anyi a hozzáértő, mint eső után a gomba; aztán meg szuszszal is győzik, meg türelemmel is, hogyne, hiszen egymást hallgatják és dicsérik köcsönösen, mióta a szélső padokról oly szerelmesen kacintgatnak a habarékok padjaira.

Az onban nem hiába mondja példabeszéd hogy „sok szónak sok az allja,” mert itt is bebizonyodott megdönthetetlen igazsága, akár Lónyay gróf, akár Madarász József, vagy Kármán Lajos eresztették neki tüdejüket, a nyvi szemenszedett badarság még nem volt összehalmozva talán akkor sem, midőn a francia konventben Marat volt az úr.

Lónyay uram tudna, értene ugyan a dologhoz, mert hiszen van benne tapasztalata; de mikor jó gondolatait nem bírta érvényesíteni, sem hazafiui aggodalmait eloszlatni akkor, midőn tehetette volna, midőn a nemzet elvárta volna tőle. De akkor nem voltak olyan nagy aggodalmai, csak úgy építtette a csapos vasutakat mint a parancsokat.

Most talán azt nehezteli a gróf ur, hogy az ilyen ugynevezett „beruházások” által beütött siralmas állapotok miatt már nem alakulhatnak konzorciumok hasonló célra; vagy pedig meguntá mostani állapotát és szeretné megint az ügyek élére állni, ha lehetne. De azt is mondja ám a példabeszéd, hogy: „elég egy sütejből egy leány”, főképp ha anyira elrontotta a gyomrunkat mint ez.

Mende Bódog csütörtöki szűzbeszédéről is mondhatnék valamit, de tekintetbe veszem először hogy előtte s utána is gyakorlott szónokok beszéltek, s ez volt első föllépte ezen a téren, mélytánylom nehéz hely-

zetét s csupán azt jegyezem meg dicsére-ére, hogy higgadt mérséklettel szólt, ami pedig vajmi nagy ritkaság ott a szélső padokon.

A képviselőháznak, s úgy gondolom az egész országnak gyásza is akadt a hét végén, Zsedényi Ede halálában ki öreg ember volt ugyan, de azért erős oszlopa egy hazájának, mint az evangélikus egyháznak.

Nyugodjanak békében porai!

**Zsedényi adomák.**

A feledhetlen öreg ur halála alkalmából fölelevenített adomák legnagyobb része természetesen ismert takarékosági elvére vonatkozik.

1873-ban szokatlanul korán állt be a tél. Fűtőtűnk már októberben. A pénzügyi bizottság javában tárgyal; egyszer Zsedényi felkél, a kályhához megy és teltömi. A bizottság tagjai valamenyien elszörnyűködnek.

— Ez a takarékoság urambátyám? interpellálják.

— Igen, ez a magasabb takarékoság — replikáz Zsedényi. Ha hideg van, akkor ti elmentek s csak magam maradok és nem végezhetjük be ma sem a budgetet. Ez tehát takarékoság az idővel. És igaz volt. Még az nap befejeztetett a költségvetés tárgyalása.

Egy alkalommal feltűnt előtt, hogy a lipótmeztébolyla kiadásai közt egy ily tétel is szerepel: „burnót 50 frt.” — Az öreg nem győzött e fölött eleget zsémbelni, „Ötven forint tubákra. Hiszen akkor azok a szegény emberek egyebet sem tesznek mint egész esztendőn át prüszkölnek!” Magyarázták aztán neki, hogy ez nagyon is szükséges a gyógykezeléshez, ezt nem lehet itt kitörölni, a burnót itt gyógyszer, olyan, mint akár a chinin, vagy rhebarbara stb. Még pedig finom burnót kell. „Mit? gnom burnót? Hát mit tudja az a bolond, hogy a burnót finom e? Adjanak neki komiszat, s mondják, hogy finom, hát elhiszi.

Egyszer meg a honvédelmi tárcában került elő egy ilyenforma tétel: 175.649 frt. Megszavazzák. Az elnök kimondja a határozatot.

— Lesz tehát 175.640 frt.

— És kilenc — teszi hozzá a miniszter — kilenc forintot el méltóztatott téveszteni,

— Eh mit, maradjunk csak a kerekszám mellett — viszonzá az öreg ur, számba sem véve, hogy a 49-hez közelebb eső kerekszám az 50, mint 40.

Ugyancsak a honvédelmi miniszter felhossa egyszer, hogy ennél meg ennél a tételnél még száz forintra lenne szükség.

— Az indítvány nincs írásban beadva, menjünk tovább — ezzel ülté el az elnök a dolgot. Azt az indítványt, azonban, hogy száz forint törültessék, azt soha sem kívánta.

Volt Zsedényinek „egy“ kalapja, melyhez hasonló nem létezett. Egyszer valaki megszólítja? „Ugyan kedves bátyám, hogy járhat ilyen kalappal?“ Zsedényi azt felelte: „Miért ne járhatnék? Hisz engem itt ugy is mindenki ismer.“

Egyszer ugyan ez a valaki találkozik Zsedényivel Párisban, s megint az a kalap van a fején. — „Hát itt is ezzel a kalappal jár uram bátyam?“ Zsedényi mosolyog: „Hát mért ne járnék, mikor engem itt senki sem ismer?“

Trefort vallás- és közoktatási miniszter javaslatba hozta a soproni reáliskolának államivá tételét Magyarországon nem lehetséges, hogy azért mert Trefort véletlenül éppen Sopron városának országgyűlési képviselője: azonnal nem gyanúsították azzal, hogy ezt a javaslatot csak azért teszi, mert Sopronnak a képviselője. Meg is történt a gyanúsítás. S voltak sokan, kik ezt a tételt nem akarták megszavazni. Zsedényi sem akarta megszavazni.

A mikor aztán a bányászat költségvetése tárgyalatott — mely iránt Zsedényi szintén nem érzett valami különös rokonszenvet — és a pénzügyminiszter fejtegette, hogy a bányászatnál nemcsak deficit nem lesz, de még többet is lehet: Zsedényi gyorsan odafordul Széll-hez: — Tudja mit pénzügyminiszter ur! adja oda ezt a pluszt Trefortnak, kollegájának, hogy csinálja meg ezzel a soproni reáliskolát; de már más pénzt ne kérjen tőlünk Trefort. Annyi igaz, hogy ha erre a fölöslegre szorult volna Trefort: nem lett volna a soproni reális kolából állami iskola.

Az 1832. országgyűlésen még Pfannschmidt Eduárdnak nevezték, a Zsedényi név nemesi előneve volt. Furcsa név volt akkor az az Eduárd és az a Pfannschmidt a tiszai és dunai vidékekről Pozsonyba küldött ő s magyar nevek és alakok között. Különben is Zsedényi már akkor frakkot és cylinderkalapot is viselt s azért, míg szellemi kiváló tehetségeit meg nem ismerték, nem nagy becsületben tartották még Szepesmegyét sem, hogy ily sületlen, német fiatal gyerkőcöt, 27—28 éves ifjancot talált országgyűlésre küldeni. Miként fogadták ott eleintén, arról egy anekdota maradt fön. Zsedényi ugyanis egykor nyilvános vegyes ülésben felállott s beszélni kezdett, de a tekintetes karok és rendek s méltóságos főrendek nem igen akarták hallgatni. Plathy protonotarius odafordul Horváth János fehérvári püspökhez s mondja neki: „Domine illustrissime, audiamus deputatum scepusiensem Pfannschmidt.“ (Méltóságos uram, hallgassuk meg Pfannschmidt szépei követet) a jó öreg püspök oda fordul Plathyhoz és ezt felele: „Nominatur Pfannschmidt? Jam animadverte am fratrem kellner esse“. (Pfannschmidtnek hívják? Mindjárt vettem észre, hogy valami kellner az atyafi.)

### Logika.

Stein: Csudálkozom kedves Spicer barátom, hogy ilyen drága pisztrángot eszik. Még három hónapja sincs, hogy adakoztunk számára.

Spicer: Nü! Wie heist? Ha nincs phizem, nem ehetem phisztrángot; ha van phizem, akkor meg ne egyek phisztrángot? Mikor egyek hát phisztrángot?

### Elhasznált cseppek.

Mózes lelkendezve siet a gyógyszerészhez.

Mózes: Phatikhás ur khérem, az én gümőmben valami csiphi, rághja, adjon valami receptkét.

Gyógysz.: Itt van Mózes gyomorcsöppek, majd segít ez rajtad.

Mózes: Mit khóstál?

Gyógysz.: Husz krajcárt.

Mózes: (rögtön vissza teszi az orvosságot). Gott über die Welt! Husz khrajcár! Thünkre vagyok thive, elphusztoltam, ha ilyen csöpp floskháért anyi phizt adok! Phatikhás ur, khérem nem adhatna nekem elhasználth cshöppökhet fhele áron?

### A lealkudt évek.

(Iskola látogatás alkalmával kérdi a tanfelügyelő egy megtermett s kissé korosnak látszó suhancról: Hány éves vagy fiam?

— Tiz.

— Micsoda, csak tiz? Már pedig én idősebbnek gondoltalak volna.

— Igazság szerint tizennégy esztendősnék kék lennem, hanem hát két esztendeig malacokat őriztem, kettőig meg betegen feküdtem s az nem számít.

### A legnagyobb ünnep.

T a n á r: Mondd meg nekem Hentes Józsi, hogy az egész esztendőn át melyik a legnagyobb ünnep?

H. J.: A húshagyó kedd.

T. Eh! hogy tudsz oly ostobát mondani! Lásd igazán szégyelhetnéd magadat ettől a kis gyerektől Lacitól, még az is neveti, hogy nem telt ki tőled okosabb felelet. Ugy-e bizony Laci, hogy te is helyesebben tudnál erre felelni?

L a c i: Ühüm.

T: Azért is szégyenítsd meg ezt a nagy kamasz gyereket, s mond meg nekünk szépen, hogy melyik az egész esztendőben a legnagyobb ünnep?

L.: A disznótor.

### A filantrop zshivány.

Vasárnap lévén, evangélium magyarázatra volt összehozva egyik hazai feyház iskolatermében a zshivány akadémia hallgatósága. Az intézeti lelkész elkezdte felolvasni nekik tételként az azon vasárnapra eső s az irgalmas szamaritánusról szóló evangéliumot Luk. 10. r. 33. és köv. verseiből ekképen: „Egy ember méne Jeruzsálemből Jerikóba, és rablók közé juta, kik meg is foszták őt, és megsebesítvén, félholtan hagyák őt, és elmenének.

Történt pedig, hogy egy pap jött le azon az uton és látván őt, és elméne mellette.“

— Aunnye — — dög atta papja! mordul közbe félhangosan egy vasvillaszemü bicskás kinézésü bandita.

— No mi az — kérdi a lelkész — hát nem jól cselekedett az a pap ugy-e bizon?

— De nem ám megkövetem alássan.

— Helyes az észrevétel. Hát mit tett volna kend annak a papnak helyébe?

— Hát biz én azt a félhótt embert tisztára agyonütöttem volna egészen, hogy ne kínlódjon! mondá a kegyes tanításra szoritott vérszomjas zshivány nagyot nyelve.

### Méltóságos hangzás.

Egy időben tudós Laczay Mihály és Márton István, egyik sárospataki, másik pápai hires tanár egymásközött vitatkoznak a magyar és egyéb nyelvek elsőbbségei felett Márton csak anyiban nem akart engedni, hogy a latin nyelv menyivel méltóságosabban hangzik a magyarnál, milyen dignitás van az ilyen szavakban pl, „videatur! fateatur!“

— Oh ilyen dignitással hangzó szavak a magyarban is vannak, felel rá Laczay.

— Példának okáért?

— Hát példának okáért: „csibelábu! odahátul!“

Márton nem vitatta tovább a latin szavak méltóságos hangzatát.

## A jó lovas.

Szép telivér paripát vett a csak nem rég földesurnak fölcsapott polgártárs. Nyeregbe vánszorog, begyesen megüli és pusztaszemlére indul. Egy darabig csak jól megy a világ, de a paripa csakhamar megérzi a kantárszáron az avatlan kezét, szügyébe vágja fejét, száguldani kezd, mire a nyárfalevellé változott gavallér ijedtében úgy megrántá a kantárt, s vele a ló száját, hogy az il' a berek nád a kert — neki egy káposztás kertnek a derék parasztagzda rémületére, ki ép ott gyönyörködött nagy kalapos növényeiben.

— Megálljon az ur! — kiált rá. — Ne menjen a káposztámba! Mindjárt megzálogolom!

— Jaj jaj, zálogoljon khend nekem frissen; az isten is megáldja khendet. Fogjon el hamar!

## Boszu.

Szerkesztő ur! kérem szépen,  
Nékem szól a felelet?  
Papirkosár fenekére  
Veti tehát versemet?  
Őn a természet ellen szól;  
Tagadja hogy genie vagyok,  
Mikor van már, vagy tiz éve  
Telekire pályáztatok.  
És a többi — köszönje ön.  
Hogy ismerem önbecsem;  
És így tehát még ez egyszer  
Megbocsátok kegyesen,  
Szerkesztő ur! kérem szépen,  
Fogadja be versemet  
S a dicsőség fény sugarára  
Mosolyg majd feje felett.  
És ha nem, úgy megboszulom  
„Szerkesztő ur! kérem szépen“  
Mert nem egyet, tiz zöngeményt  
Küldök önnek minden héten.

St. H.

A „Család Lapja“ 6. számában közölt talányok megfejtése a következő:

### A sakk-talányé:

„Édes a csók ha alszik kedvesed,  
S mit önként adna lopva elveszed;  
Édesb a csók ha durcás ajakat  
Megrablász csókért melyet ő nem ad,  
Legédesb csók, ha minden szomju fél  
A csókot adva csókot lopni vél,  
Ha vágvát érzi csak, de nem jogát,  
Csak venni vágy s nem érzi azt hogy ad,  
Ám ilyen csókot is százat terem  
Nem házasság, de édes szarelem  
De a mi ennek is még mézet ad:  
Ha a világ az irigy mostoha  
Mint őrszem leskelődik rá s reád  
S jön perc hogy érzed mostan vagy soha!“

Docsi Lajos.

A jutalmat **Balkó Piroska** kisasszony nyerte.

A számrejtvényé: „Ellenállhatatlan.“

A jutalmat **Balajthy Ilona** kisasszony nyerte.

A szótag-talányé: „T i s z a D u n a.“

A jutalmat **Kovács Péter** ur nyerte.

Helyes megfejtéseket ezeken kívül következő t. olvasóink küldtek be:

**Ambrózy Jusstina, Antal Mariska, özv Adamik Klára, Antallik Lina, Auer Irma.**

**Bakats-Kolozsváry Ida, Bakats Blanka, Balajthy Ilona, Bocz Laura, Boronkay testvérek, Bors-Mérey Mariska, Braun Regina s Etelka, Bognár Teréz, Bene-Koszovics Mari, Bódis Eszter, Burányi Erzsike és Juliska, Bajza Ida, Beke nővérek, Benkó Irma, Békeffy-Materényi Lenke, Braun Sarlotte, Bogyó Teréz, Boronkay Mariska és Anna, Bódis Eszter, Balkó Piroska s Ilona, Barna Kálmáné**

**Csorba Margit, Czibel Mariska, Csiky Etelka, Csergő Vencelné — Novák Margit, Csapó R. Zsuzsanna, Csepreghy Emma, Czike Szidónia, Czillinger Amália, Csergő Hermin, Czike Piroska.**

**Demkeő Georgina, Dániel Nina.**

**Együd-Jakabfalvy Irma, Ember-Rácz Emma, Eöry-Pósta Mariska, Erdőhegyi Józsa Piroska, Erzsényi Ida.**

**Fedák Róza, Fodor Jánosné, Fronhoffer Fanni, Fülöp Paulina, Földváry Klára, Fülöp Ilona, Frank Ilona, özv. Fazekas Imréné, Fekete Tituszné, Fülöp Gizella, Jékly Károlyné.**

**Goldstein Fáni, Gregus Józsefné, Gruber Emilia, Gyarmaty Etelka, Gyulay Sándorné, Giber Mariska, Goldstein Mina, Gyóry Paula, b. Gyórfy Károlyné szül. báró Splényi Emma, Gribovszky Emilia.**

**Henter-Eröss Irma, Huszágh Irma, Halász-Takó Irén, Hegedüs Margit, özv. Heincz Istvánné, özv. Huber-Benovics Ilka, Huber Mária, Huszágh Irma, Hagyó Jozefa, Hesz Miklósné, Horváth Mariska, Hunyady Béláné, Hodossy Vilma.**

**Iklódy Gyözőné, Ipolyi-Stummer Augusta.**

**Juhász Róza, Jánosy-Bencze Jusstina, Jurassy Paula.**

**Kaszós Sarolta, Kállay Anna, Koháry Lajosné, Kohn Adolfné, Kompoth-Török Emma, Korody Anna, Középesy Anna, Krausz Fanni, Kerekes Nina, Kovács-Bartha Erzsébet, Kónya Berta, Kaiser Mariska és Franciska, Kamplér Dávidné, Kohn Katica, Koháry Lajosné, Kovács Józsefné, Kubinyi Hermine, Kunosi Franciska, Keményfi Kata, Kövessy Irma, Kardos Gézáné, Károlyi Rojkó Erzsébet, Kazimir Róza, Kálmár Irma, Kállay Anna, Kiskéri Tóth Irén, Klár Berta és Irén, Korompay Irma, Kováts-Rauscher Julia, Kossuth Pálné, Kováts Sz. Irma, Kalcher Katalin, Kasaba Vilma, Kattauer Ágnes, Kórik Zsófia.**

**Ligethy Julia, Libertini Ilona, Ligethy-Kertészffy Mária, Latinovics Gizella és Anna, Laufer Mari, Lengyel Ida.**

**Marmorstein Eleonóra, Muharos Mária, Magasházy Fülöpné, Markovich Ottmárné, Mezey Teréz, Méray Ida, Mészáros Ilona, Mika Vilma, Mojzer Eleonóra, Mányoky Jusztina, Marmorstein Erzsé, Maklár-Kapus Piroska.**

**Nagy Lászlóné, Nagy Pálné, Neustádl Regina, Nizsalovszky Anna, Nagy Luiza, Nagy Emma, Nagy Lajosné (D. V.), Nagy Lajosné (Tét), N. N., Némethy Elza.**

**Oheim Vilma.**

**Parlagi Etta, Péchy Gáborné, Polák Mária, Pankotay E., Papp Józsefné, Péchy-Lázár Emma, Pataky Teréz, Puskás-Biró Ottilia, Petrovsky Dezsőné, Pápay Leánderné, Patinszky Katalin, Pichovszky Zsófia.**

**Rosta-Csapó Zsuzsanna, Ritt-Gábris Ágnes, Rimanóczy Jenőné.**

**Schulez-Kovács Berta, Schultheisz Hermina, Smigalay Róza, Stadtrukerné-Tóth Emilia, Szemán Mariska, Szőke Jánosné, Steiner Hermina, Simon Vilma, Szabady Irma, Stein Fanny, Sája-Kiss Ida, Szóvényi Etelka, Seszták-Csipkay Luiza, Sulyovszky Judit, Székely Mariska, Sossberg Cälie, Szlávay-Schulez Vilma, Sturek Istvánné, Simon Samuné, Schwartz Laura és Mina, Svoboda Amália.**

**Tilkovszky Irma, Tömösváry Nina, Tonheisz Karolina.**

**Uzskay Károlyné, Ugron Jánosné.**

**Vecsey Irma, özv. Vítás Anna, Walter Julianna, Vay Mariska, Wundszám Ida.**

**Zsiga Józsefné, Zsiga-Fehér Erzsébet, Zrumezky-Andrássy Ida, Zwonicsek Katalin, Zeke-Papp Eszter.**

**Alapfy Gyula, Antalfi Gábor, Almássy György, Alter Herman.**

**Back József, Bódis István, Bús Lajos, Boros István, Bottonyai olvasó kör, Berky Zsigmond, Bizony Ferenc, Bodroghy J., Boldog Kálmán, Boros Ambrus, Bugyi Ferenc, Bárány Sándor.**

**Chernel György, Csigi Vince, Czechner László, Cseley Miklós, Csizmadia Gyula.**

**Dobribán Antal, Dux Ármin, Davidovits Adolf, Dobay Ferenc.**

**Eösze Dezső.**

**Fried Béla, Farkas Károly, Fuchs Farkas, Fónyi Árpád, Fekete Titusz.**

**H**albrohr Ignác, Hartmann Nándor, Hodossy Pál, Horváth János.

Ivántfy István.

Jékly Károly, Jekkel János.

**K**anda József, Kiss Lajos, Kóin Adolf, Kovács Béla, Kohn Samu, Kövessy Károly, Komáromy Kristóf, Kosztolányi Dávid, Körmendy Mihály, Kaiser Ede, Károlyi Mihály, Kocsis Sándor, Koszilkov Lipót

Lipthay József, Lázár József, Löinger Ignác, Lutsánszky F. László.

Mendelényi Ede, Mészöly Ambrus, Moesáry Sándor, Millián Antal, Marthy György, Mayer Gábor, Minik József, Mucha János Mirtse Lajos.

Navratil Ede, Nagy Albert, Nagy Ernő.

Pillitz Mór, Potyondy Ferenc, Plenczner Jakab, Prófét Lajos, Patona József, Polgár József, Prédli Antal, Pázmány Dénes, Peley Kálmán, Pankotay E., Pukolay Dániel, Prokopp Gyula.

Reichel Rezső, Rakosinyi Antal, Ros Emánnel, Rosenbaum Sámuel, Rosenbaum Emánnel.

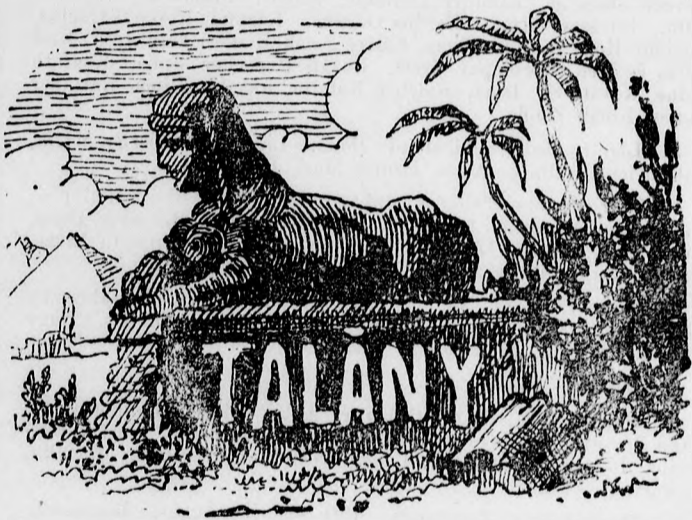
Schlesinger Benő, Schönfeld Miksa, Szűcs Zsigmond, Szanyó István, Stipán István, Strauber Samu, Stverteczky István, Szabó Samu, Szathmáry Endre, Schossberger Adolf, Stefanics István, Szabó Ferenc, E. Szabó Lajos, Schwarcz Samu, Sallay Sándor, Schenek István, Steiner Gyula, Szafka Manó.

Takács László, Tömösváry János, Tamaskó János.

Udvarnok István, Uray József, Űttő Mihály.

Wilhelm Soma, Veisz Vilmos, ifj. Wákár István, Verzár Rezső, Weisz Simon.

Zloczky Döme, Zwonicsek József.



### Számrejtvény

Fonyi Árpádtól.

- 21.12. 7. 7.38 20.48.43. 2.41. Dániában népes város;  
 4b.17.18.12.34.26.14.29. Az egészségre káros;  
 37.25.34. 8.40. Egy hírneves magyar író;  
 50.33.42.18.31.44.28. Ez mindenki felett bíró;  
 2.40.36.34.27.14. Sok férfinak ez a neve;  
 19.26 22.49. 7. Ez a pihenés ideje;  
 10.16.23.37.32. 5.43.42.35. Egy magyarországi város;  
 50.17. 4.11.45.25. Ilyen az út, ha nem sáros;  
 18.47.32.11. 1.24.23.35.36. Ha ilyen vagy, bajba kever  
 34.31.10.16.38.27. Sokszor a sárban is hever;  
 24.30. 1.12. 7.41.50.34. 8. Egy történelmi nő neve;  
 9.11.33.46.33. Sokaknak izlik a leve;  
 21.38.20.39.28.47.30. A lovagláshoz szükséges;  
 49.42. 6.13. 3. Az ember csak ezzel ékes;  
 21 49.22.40.31.42. Meg lehetetlen amig nyers;  
 1—50. Így végződik egy csinos vers.

A megfejtők közt díszes műlapot sorsolunk ki.

### Sakk-talány.

Matzenauer Amáliától.  
(Lóugrás szerint.)

Fu-	a	tá-	rum-	Kez-	lő-	re!	mo-
dalt	ra	tók	E-	mad-	még	előd-	re!!
ki-	lop,	Sakk!	dal,	cent-	en-	zog-	lő-
ronts,	ol-	bonts,	ga-	hat,	ja-	ki	jék
det	rály-	ci	pór!	a-	zép-	e-	tok,
győz-	Ki-	ren-	és	sakk!	Lo-	el	a-
nak	har-	nő!	ri-	ré	vi-	Kő-	vak
rály-	ve	sakk!	a	matt.	Sakk!	dal;	a

A megfejtők közt diszkötésű költemény füzért sorsolunk ki.

### Szótalány.

Korik Rózától.

Első tagom után tudsz meg legtöbbeket.  
 De sokszor ha könnyen hívó vagy félre is vezet.  
 Másik tagom két ékkel látod el,  
 S lesz ki által, ha jó, boldogságod éred el  
 Magában hordozza a menyét és a poklot  
 Ugy veszed hasznát a mint megválasztod.  
 Egésze e lapok kiegészítője,  
 S majdnem a legérdekesebb része.

A megfejtők közt szép műlapot sorsolunk ki.

Megfejtések a 9. számban

### Szerkesztői üzenetek.

**St. Gy.** urnak Polgárdi. A megfejtés módja lehet különböző, de az eredmény mindig ugyanaz. A figyelmeztetést különben köszönjük. — **V. J.** urhölgynek Gyarak. Ugy hiszszük a panaszokat már elhárítottuk. **H. A.** urhölgynek B. Földvár. A lapot küldjük, legközelebb magánlevelet írunk. — **Sch. B.** urnak Z. Váralja. A beküldött talányt köszönőttel vettük, felhasználjuk. — **F. A.** urnak S.-A.-Ujhely. Magánlevelet írunk. — **Sch.** Laura és Mina urhölgynek K. Ladány. Mindenféle tudósítást szívesen veszünk. — **P. L.**-né urhölgynek. A küldeményt köszönőttel vettük. Felhasználjuk. — **M. K. Piroška** urhölgynek Szovár. Felhasználjuk. — **X. . . n.** N.-Salló. Még zsonge, azonban kinöheti magát. — **Cs. V-né,** urhölgynek Gy.-sz.-Miklós. Köszönőttel vettük. — **M. J.** urnak N.-Mácséd. Mihelyt a regény sajtó alól kikerül, azonnal megküldjük **K. L.-né** urhölgynek Nyiregyháza.



Az elmés talányt köszönőttel vettük, legközelebb felhasználandjuk. — **N. G.** urnak Rozsnyó. A lapot küldjük rendszeren. — **M. A.** urhölgynek Komárom. Böven felhasználtuk. Hasonló elmés közleményeket ezután is szívesen veszünk. **Z. D.** urnak. Elin-tézzük. — **P. M.** urnak. „Leborult” szép gondolat. Közlendjük. — **K. N. K.** urnak. Körmöcbánya. A beküldött dolgozat a kezdet nehézségeivel küzdök. — **Sz. J.** urnak. A küldöttekből egyetmást felhasználunk. — **P. J.** urnak Budapest. A beküldött dolgozatot felhasználjuk. — **Sz. M.** urnak. A regényt legközelebb megküldendjük. Verset s novellát elfogadunk, az egyetlen feltétel, hogy jó legyen.

A többi beküldött kéziratokról jövő számunkban.